

DRAMSKA DEJAVNOST V ORMOŽU PO 2. SVETOVNI VOJNI

V prispevku je na kratko orisano delovanje prvotnega društva »Svoboda« Ormož, ki je kasneje začela samostojno pot kot Gledališko-literarno društvo Ormož. Opisano je delo dramske sekcije od svojih prvih začetkov pa vse do današnjih dni.

Delavsko-prosvetno društvo »Svoboda« Ormož

Delavsko-prosvetno društvo »Svoboda« Ormož je nastalo 29. 12. 1955, ko je bil izveden ustanovni občni zbor. Namenjeno je bilo kulturnemu delovanju Ormožanov.

Preden se je ustanovila »Svoboda«, je vse kulturno-prosvetno delovanje potekalo pod TVD Partizan, ki je nastalo takoj po koncu druge svetovne vojne. Tako so v športnem društvu Partizan delovali: pevski odsek, tamburški orkester, igralska skupina, ljudska univerza in knjižnica. Na septembrski redni seji sveta za prosveto, leta 1955, je Karl Podhostnik poročal o stanju teh sekcij in med drugim povedal, da je samo pevski odsek uspešen pri svojem delovanju, saj je priredil samostojen koncert, gostoval s sporedom in redno vadil. Tamburški orkester se je do takrat že razšel, igralska skupina ni pripravila niti ene prireditve in tudi ljudska univerza je delala samo občasno. Svet za prosveto se je nato odločil, da je treba ločiti kulturno-prosvetno dejavnost od delovanja TDV Partizan, da bo ta lahko nemoteno deloval na telesnovzgojnem področju.²

Na podlagi zapisnika redne seje Sveta za prosveto pri Občinskem ljudskem odboru Ormož (ObLO), ki je bila 21. 12. 1955, je razvidno, da so

organizirali pripravljalni odbor »Svobode« Ormož. V poročilu, ki sta ga podala člana tega odbora Milena Tomažej in Zvonko Megla, so ugotovili: »da obstaja zanimanje za to organizacijo in da bo kulturno udejstvovanje v Ormožu zavzelo tisti obseg, kakor ga je imelo pred vojno.« Propagando so nameravali širiti predvsem po sindikatih, saj so s to organizacijo želeli kulturno ozavestiti njihove delavce. ObLO je novo ustanovljenemu društvu dodelil osnovna sredstva Kino podjetja Ormož. TVD Partizan pa je društvu »Svoboda« podaril vse rekvizite, ki so služili kulturnemu izobraževanju.³ DPD »Svoboda« je tako začelo delovati konec leta 1955 in je združevalo več sekcij s kulturno-prosvetnega področja. V društvu so bile: dramska, pevka, tamburaška, lutkovna, šahovska in izobraževalna sekcija, ljudska knjižnica ter tajništvo in blagajna društva.

Društvo »Svoboda« je imelo tudi svoje predsednike; do leta 1970 so predsedovali: Fortunat Turk, Stane Šprah, dr. Branko Krajnc, Ciril Rajšp, Alojz Krajncan in Stanko Miklašič.⁴ Kasnejši predsedniki so še bili: Viktor Stanjko, Roman Žličar, Samo Simonič, Rudi Pevec, Milivoj Zemljič in Tonček Blažekovič.⁵

Društvo »Svoboda« se je financiralo iz lastnih sredstev, ki so jih pridobili s prejetimi vstopninami in s pomočjo dotacij ljudske oblasti, vendar jim to ni pomagalo kriti celotnih stroškov, ki so jih imele določene sekcije. Največje potrebe je imela dramska sekcija, saj »odrske in scenske ter garderobne opreme sploh ni, tako da je sekcija

1 Ana Janžekovič, profesorica angleščine in zgodovine, Vinarska ulica 3, 2270 Ormož.
2 SI ZAP 41/1, OLO ORMOŽ, 1955–1960, škatla 1, ovoj 1. Zapisnik 1. redne seje Sveta za prosveto in kulturo z dne 19. 9. 1955.

3 Prav tam. Zapisnik 2. redne seje Sveta za prosveto in kulturo z dne 21. 12. 1955.

4 Zdenek Kresnik: V slogi je moč, Utrinki iz delovanja društev v Ormožu po drugi svetovni vojni do leta 1970, Pokrajinski muzej Ptuj, februar 2005, str. 19.

5 Pogovor z gospodom Milivojem Zemljičem, avgust 2011.

primorana, da si od žarnic in reflektorjev nadalje mora vse izposoditi.»⁶ Dramska sekcija društva je v letu 1957 potrebovala finančna sredstva za naslednje pripomočke: »špic« reflektorje, razpršilne reflektorje, usmerjevalne reflektorje, horizontalna korita, montažo opreme odra, opremo garderobe, montažo horizonta, škripčevje, praktikable, material za izdelavo scenskih elementov, garnituro odrskih zaves, zaveso iz gaze in žarnice ter za zidarska in ostala dela, za kurjavo, čiščenje in nagrado režiserju. Za vse to so potrebovali 408.000 dinarjev.⁷ Če so ta denar dejansko dobili, iz ohranjenih zapisov ni razvidno.

Društvo »Svoboda« in tudi vsa druga kulturno-prosvetna društva na ormoškem področju, so bila pod okriljem občinskega sveta Svobod in Prosvetnih društev Občine Ormož. Preko sveta so društva dobivala finančna sredstva in skupaj s svetom so vsa društva pripravljala programe in sodelovala na različnih revijah in proslavah. Vse to je razvidno iz nekaterih ohranjenih zapisnikov raznih sej, ki so v nadaljevanju podrobneje opisani.

Na seji sveta za šolstvo, prosveto in kulturo občinskega ljudskega odbora Ormož, ki je bila 11. marca 1958, je Ivan Moravec st., predsednik občinskega sveta Svobod in Prosvetnih društev Občine Ormož podal poročilo, iz katerega je razvidno, da razna društva delajo nenačrtno in so premalo aktivna. Prav tako niso dobivala idejne in materialne podpore. Zaradi tega so na tej seji sprejeli sklepe, med drugimi tudi, da Občinski svet Svobod in Prosvetnih društev Občine Ormož pomaga s svetovanjem, soodloča pri razdeljevanju občinskih dotacij društvom in organizira posvetovanje društev ter skupaj z njimi pripravi načrt kulturno-prosvetne dejavnosti.⁸

Na seji Sveta za družbeni plan in finance OLO Ormož, ki je bila 24. junija 1958, so razdelili dotacije družbenim organizacijam in društvom. Na podlagi zapisnika je občinski odbor »Svobod« dobil 400.000 dinarjev dotacij.⁹ V septembru je bila seja sveta za šolstvo, prosveto in kulturo, na kateri so med drugim govorili o razdelitvi dotacij raznim organizacijam in društvom. Po njihovem mnenju je svet za družbeni plan in finance namenil premalo denarja svetu Svobod, glede na to, da finančno pokriva tudi knjižnico, in prosijo za dodatnih 100.000 dinarjev za potrebe knjižnice.¹⁰ DPD »Svoboda« je dobivalo finančna sredstva še od sveta Svobod in prosvetnih društev. Le-to pa je oddelku za občo upravo in družbene službe pošiljalo predloge proračuna. Za leto 1962 so tako potrebovali za kritje stroškov in nabavo materiala 18 dramskih premier 270.000 dinarjev.¹¹

Svet Svobod pa ni skrbel samo za razdelitev finančnih sredstev, ampak tudi za sodelovanja raznih kulturno-prosvetnih društev na prireditvah. Tako je, na primer, v zapisniku z dne 2. septembra 1958 točka o reviji kulturno-prosvetnih dejavnosti v Ormožu. O njej je poročal predsednik sveta Ivan Moravec. Po njegovem poročilu naj bi svet Svobod izvedel revijo kulturno-prosvetnih dejavnosti, ki bi trajala ves teden v okviru proslav ob 29. Novembru. Takrat bi sodelovala vsa društva s svojimi programi. Tako naj bi sodelovale dramske, pevske in godbene sekcije. Svet je na tej seji sprejel sklep, da bo ta predlog sprejel in pri odseku za finance pridobil 100.000 dinarjev za izvedbo revije.¹²

Predsednik sveta Ivan Moravec st. je septembra 1959 podal poročilo, v katerem med drugim piše, da je dramska dejavnost najbolj razvita pri vseh

6 SI ZAP 41/1, OLO Ormož, 1955–1960, škatla 11, ovoj 102. Finančne potrebe društva za 1957. leto, 14. marec 1957.

7 Prav tam.

8 SI ZAP 41/1, OLO Ormož, 1955–1960, škatla 16, ovoj 130, Zapisnik z dne 11. marca 1958, str. 2.

9 SI ZAP 41/1, OLO Ormož, 1955–1960, škatla 16, ovoj 130, Zapisnik z dne 24. junij 1958, str. 2.

10 SI ZAP 41/1, OLO Ormož, 1955–1960, škatla 16, ovoj 130, Zapisnik z dne 2. septembra 1958, str. 2.

11 ZAP, SZDL Ormož, škatla 6, ovoj 50, Predlog proračuna, 15. januar 1962.

12 SI ZAP 41/1, OLO Ormož, 1955–1960, škatla 16, ovoj 130, Zapisnik z dne 2. septembra 1958, str. 3.

društvih in je leto poprej živahno delovala. Skupno so vsa društva v sezoni 1957/58 priredila 16 raznih odrskih del. V reviji je sodelovalo pet društev. Ker je bila revija zelo uspešna, so za naslednjo sezono pripravili v marcu revijo v Središču in pri Veliki Nedelji. Pri Veliki Nedelji so tako nastopila društva iz naslednjih krajev: Velika Nedelja, Podgorci, Tomaž in Ormož. Pri Središču pa so nastopila društva iz Središča, s Huma, iz Miklavža in s Koga.¹³

V 80. in 90. letih sta tako svet Svobod kot DPD »Svoboda« propadla in razne sekcije so se razvile v samostojna društva. V nadaljevanju je podrobneje opisano delovanje dramske sekcije.

Dramska dejavnost DPD Svoboda Ormož

V okviru DPD Svoboda Ormož je med različnimi sekcijami delovala tudi dramska sekcija, ki je organizirala različne predstave. Dejansko se je udeleževala že pred nastankom DPD Svoboda Ormož, saj se je prva igralska skupina oblikovala že leta 1947. To igralsko skupino sta takrat vodila učitelj Fortunat Turk in železniški uradnik Franc Gerlovič.

Od nastanka te skupine naprej so predstave režirali: Fortunat Turk, Franc Gerlovič, Ivan Moravec st., Franc Rajh, Ciril Rajšp, Milivoj Zemljič in Borica Skoliber.¹⁴

Prva predstava, ki so jo odigrali leta 1947, je bila Preužitkarji. Pri tej predstavi so sodelovali Frančka Pučko, Draga Fric, Erika Čurin, Rodek, Mimica Zidarič, Franc Igrl, Fortunat Turk, Nevenka Bajt, Jože Zidarič, Marta Horvat, Rado Kukovec, Lipe Izlaker, Slava Zidarič, Franc Gerlovič, Marta Škerjanec, Pepi Pučko, Franci Horvat in Gaberc.¹⁵

Predstavo Vida Grantova so odigrali leta 1952 ali

1953. Pri tej predstavi so sodelovali Ljubomira Skoliber, Franc Pučko, Milena Tomažej, Feliks Stropnik, Lea Rajšp, Franc Poš in režiser Lenc.¹⁶

Dramska sekcija je po letu 1955, v okviru DPD Svoboda Ormož delovala še naprej in je še danes dejavna.

Najprej so se lotili uprizoritve Veronike Deseniške, ki so jo odigrali 3. junija 1956.¹⁷

Leta 1957 so člani dramske skupine odigrali predstavo Krčmarica Mirandolina. Sodelovali so Vinko Plohl, Milivoj Zemljič, Franček Poš, Marija Šnajder, Galun, Feliks Stropnik, Jožica Kolarič, Milena Tomažej in režiser Franc Gerlovič.¹⁸

V 50. letih 20. stoletja so pripravili med drugim tudi predstavo Trije fantje in eno dekle, ki jo je režiral Milivoj Zemljič. Z njim so sodelovali kot igralci Cilka Matjašič, Peter Lesjak in drugi.¹⁹

Leta 1959 so odigrali predstavo Dobrodošla Miss Agata, ki jo je režiral Ciril Rajšp. Sodelovali so še dr. Branko Krajnc, Minka Simonič, Štefka Zemljič, Franc Poš, Franc Rajh, Tonček Lah, Milena Tomažej, Franc Pučko, Feliks Stropnik, Rakuša, Žunec, Jožica Kolarič, Oto Žnidarič, Marija Kukovec Šnajder, Milivoj Zemljič, Pavla Lah, Meško in Franc Rajh ml.²⁰

13 SI ZAP 41/1, OLO Ormož, 1955–1960, škatla 63, ovoj 368, Poročilo z dne 23. septembra 1959, str. 2.

14 Viktor Stajnik: Nekaj misli o kulturni dejavnosti ob otvoritvi prenovljenega kulturnega doma v Ormožu, v: Gledališki list drame v treh dejanjih "Operacija", sezona 1977/78.

15 Zdenka Kresnik: Razstava V slogi je moč, Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, 2005, slikovno gradivo.

16 Prav tam.

17 Zdenka Kresnik: V slogi je moč, Utrinki iz delovanja društev v Ormožu po drugi svetovni vojni do leta 1970, Pokrajinski muzej Ptuj, 2005, str. 20.

18 Zdenka Kresnik: Razstava V slogi je moč, Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, 2005, slikovno gradivo.

19 Prav tam.

20 Prav tam.

Oto Žnidarič in Marija Kukovec Šnajder pred predstavo Dobrodošla Miss Agata.

Člani dramske skupine so bili leta 1961 na gostovanju pri Miklavžu, kjer so odigrali predstavo Dnevi naše sreče. Sodelovali so Jožko Babič, Milivoj Zemljič, Marta Babič, Tonček Lah, Alica Horvat, Peter Lesjak, Marta Jaušovec, Ciril Rajšp in Franc Rajh.²¹

Člani dramske sekcije so leta 1963 in 1964 odigrali predstavo Tripče de Utolče, režirala je Borica Skoliber.²²

Pod vodstvom Milivoja Zemljiča so uprizorili naslednje predstave: Trije fantje in eno dekle, Dnevi naše sreče, Trije mušketirji, Zvezde so

večne, Operacija, Večer v čitalnici, Champigniol ali vojak po sili, Hitler v partizanih, Gospod Evstahij v težavah, Mati, Krčmarica Mirandolina, Skapinove zvijače, Komaj do srednjih vej, Maček v žaklju, Politika, bolezen moja, Strogo zaupno, Predstava Hamleta v naši vasi, Štirje letni časi, Niti tat ne more pošteno krasti, Na kmetih, Gospa poslančeva, Čenče, Ščuka, da te kap, Tripče de Utolče.²³

V nadaljevanju je na podlagi gledaliških listov, ki so last režiserja Milivoja Zemljiča, zapisano, kdo so bili igralci in sodelavci v predstavah.

V sezoni 1975/1976 so uprizorili dramo Zvezde so večne, avtorja Mateja Bora. Kot je zapisano v gledališkem listu, gre za dramo iz leta 1959, ki je bila takrat tudi prvič uprizorjena. Drama govori o dobi »strašnih vojnih dni druge svetovne vojne.« V tej predstavi so igrali naslednji igralci: Franc Polič, Tatjana Zidarič, Ciril Rajšp, Franc Rajh, Janko Sever, Milivoj Zemljič, Irena Miklašič, Viktor Stanjko, Milan Gaberc, Marko Zabavnik, Bojan Rajh, Branko Obilčnik, Dušan Stajnko, Ivan Štuhec, Dušan Cvetko, Damir Ješe, Mirko Kosi, Majda Sever, Biserka Tratnik, Darinka Skoliber, Teja Ivanuša, Tomaž Zemljič. Pri igri sta sodelovala še Jože Granduč, ki je skrbel za tehnično vodstvo, in Pavla Lah, ki je bila šepetalka.²⁴

V naslednji sezoni, 1977/78, so pripravili dramo Mire Mihelič Operacija. V gledališkem listu je zraven oseb in kratke predstavitve drame Viktor Stajnko zapisal »Nekaj misli o kulturni dejavnosti ob otvoritvi prenovljenega kulturnega doma v Ormožu.« Zapisano je, da so s to predstavo in odprtjem kulturnega doma leta 1977 počastili 30 let obstoja.²⁵

21 Slikovni material, Arhiv Gledališko-literarnega društva Ormož.

22 Zdenka Kresnik: V slogi je moč, Utrinki iz delovanja društev v Ormožu po drugi svetovni vojni do leta 1970, Pokrajinski muzej Ptuj, 2005, str. 20.

23 Milivoj Zemljič: Dramska dejavnost v Ormožu od leta 1958 do danes, gledališki list komedije "Komaj do srednjih vej", sezona 1996/97.

24 V: Gledališki list drame "Zvezde so večne", sezona 1975/1976.

25 Viktor Stajnko: Nekaj misli o kulturni dejavnosti ob otvoritvi prenovljenega kulturnega doma v Ormožu, v: Gledališki list drame v treh dejanjih "Operacija", sezona 1977/78.

Igralci, ki so sodelovali pri predstavi Dnevi naše sreče.

SVOBODA V ORMOŽI NAPRAVI

na sredo, 19. decembra 1984, ob 18.30. uri v kulturnem domu v zabavo in
poduk ob stoletnici ustanovitve čitalnice v Ormoži

VEČER V ČITALNICI

NA SPOREDI SO:

1. NAPREJ ZASTAVE SLAVE
(poje čitalniški pevski zbor)

2. POZDRAVNI GOVORI DOMORODNIKOV

3. DEKLAMOVANJE DOMORODNE PESMI M. VILHARJA —
SLOVENKA
(deklamuje gospodična V. Klemenčič)

4. BRANJE TELEGRAMIČNIH POZDRAVOV

5. IGROKAZ V ENEM DEJANJU M. VILHARJA — DETELJA

Osebe:

Tine Gaber
Jože Gaber
Štefe Gaber
Tone Klanec
Metka Klanec
Ciljka Klanec
Grgo Breza

Franček Rajh
Tomaž Zemljič
Tomaž Raušl
Viktor Stajniko
Vikica Klemenčič
Ksenija Verbančič
Oto Žnidarič

6. DEKLAMOVANJE PESMI J. VESELA KOSESKEGA
KDO JE MAR?

(deklamuje član Južnega sokola g. Edi Mertük)

7. DVE SLOVENSKI NARODNI PERICE IN SE DAVNO MRACI

(zapoje gospodična Karolina Frasova ob spremljavi na
glasovirju gospodične Tanje Cvetkove)

8. NARODNO ZAPOJE ČITALNIŠKI PEVSKI ZBOR

9. G. IPAVEC IN B. IPAVEC DOMOVINI IN SLOVENEK SEM

(zapoje čitalniški m. pevski zbor pod vodstvom gospoda
Miran Antauerja)

10. HEJ, SLOVENI!

NAPOVEDNIK: gospod CIRIL RAJŠP

Reditelj tega večera je gospod Milivoj Zemljič, ki je VEČER V
ČITALNICI priredil po predlogi J. MAHNIČA in PETRA MALCA.

Nastopajo še gospodje: Janko Sever, Zvonko Bešvir, Milan
Gaberc, glasna godba čitalnice pod vodstvom gospoda Slavka
Petka ter obiskovalci čitalnice.

K tej predstavi se usojamo vjudno vabiti!!

Plakat za predstavo Večer v čitalnici.

V tej drami so nastopili: Viktor Stajniko, Franc Polič, Janko Sever, Dušan Stajniko, Dušanka Bedrač, Irena Braučič, Danica Majcen, Irena Miklašič, Marko Zabavnik. Pri predstavi so sodelovali še Franc Rajh kot inspicient, Pavla Lah kot šepetalka, Jože Rakuša, ki je skrbel za tonske efekte, in Miran Stajniko, ki je skrbel za luč.²⁶

Naslednje pomembno delo DPD Svobode Ormož je Večer v čitalnici, ki so ga uprizorili najprej 19. decembra 1984 in nato še februarja 1985 ob stoletnici ustanovitve ormoške čitalnice. Predstavo je pripravila dramska sekcija v sodelovanju z Moškim pevskim zborom DPD Svobode Ormož, ki ga je vodil Miran Antauer, in Pihalnim orkestrom Glasbene šole Ormož, ki ga je vodil Slavko Petek. To predstavo si je zamislil, tehnično vodil in režiral Zemljič Milivoj. Zgodbo je režiser priredil po predlogu J. Mahniča in Petra Malca. Ciril Rajšp

je bil napovednik. Igralci v tej predstavi so bili naslednji: Janko Sever, Zvonko Bešvir, Franček Pučko, Mirko Rajh, Milan Gaberc, Ines Šimunič, Karolina Fras, Tanja Cvetko, Jasna Lah, Franček Rajh, Tomaž Zemljič, Tomaž Raušl, Viktor Stajniko, Vikica Klemenčič, Ksenija Verbančič, Oto Žnidarič in Edi Mertük. Pri predstavi sta sodelovala tudi Irena Miklašič kot šepetalka in akademski slikar Ignac Premoša, ki je izdelal sceno z narodno motiviko. Pri tem je treba omeniti, da dramska sekcija ni imela veliko svojih kostumov, tako so si obleke za to predstavo izposodili pri Prosvetnem društvu Obrež in SNG Maribor.²⁷

26 V: Gledališki list drame "Operacija", sezona 1977/78.

27 V: Gledališki list "Večer v čitalnici", ob stoletnici ustanovitve, februar 1985; v: plakat Večer v čitalnici, 19. 12. 1984.

Celotna zasedba igralcev v predstavi Champigniol ali vojak po sili.

V letu 1988 je gledališka skupina začela delovati pod Ljudsko knjižnico Ormož, imenovala se je Gledališki klub, kasneje Gledališka skupina Holermus Ormož. V tem času se je skupina pomladila, saj so mladi igralci skoraj vsi izšli iz dramskega krožka Osnovne šole Ormož. Pred tem je dramska skupina delovala pod okriljem Svobode.²⁸ Prvo predstavo je pomlajena gledališka skupina pripravila v marcu 1988. Šlo je za komedijo v treh dejanjih *Champigniol ali vojak po sili*, avtorja Georges Feydeauja.

Igralci v tej komediji so bili: Danijel Vogrinec, Tomaž Raušl, Franček Rajh, Sebastjan Plavec, Zvonko Bešvir, Marko Antolič, Edi Mertük, Rudi Pevec, Mladen Rižnar, Milivoj Zemljič, Tanja Cvetko, Tea Ivanuša, Ines Šimunič, Fabijana Lah, Gorazd Geč, Mladen Grabovac, Boris Seljak, Leon Potočnik. Pri igri je sodelovalo tudi tehnično osebje: Pavla Lah je bila šepetalka, Aleš Rajh je skrbel za razsvetljavo, Dean Jovanovič za zvok,

Edi Erhatic je izdelal kulise, Slavko Petek je izbral glasbo, Bojan Oberčkal si je zamislil in izdelal plakate in gledališke liste. Kostume so si ponovno izposodili pri SNG Maribor.²⁹

V sezoni 1988/89 so odigrali komedijo v dveh dejanjih *Hitler v partizanih*, avtorja Fadila Hadžića. Igrali so Sebastjan Plavec, Gregor Geč, Mladen Rižnar, Edi Mertük, Rudi Pevec, Fabijana Lah, Zvonko Bešvir, Tanja Cvetko, Barbara Krajnc, Marko Antolič, Tea Ivanuša in Franček Rajh. Kot šepetalka je sodelovala Pavla Lah.³⁰

Skupina je bila zelo dejavna, saj je že v naslednji sezoni, 1989/90, pripravila komedijo *Krčmarica Mirandolina*, avtorja Carla Goldonijs.

Komedijo so zaigrali: Mladen Rižnar, Fabijana Lah, Marko Gašparič, Bojan Rajh, Barbara Krajnc, Ines Šimunič, Gregor Geč, Tomaž Bolcar, Ina Lah, Peter Lesjak, Pavla Lah, Željka Nardin, Izidor Lah

28 V: Gledališki list komedije "Skapinove zvijače", sezona 1994/95.

29 V: Gledališki list komedije "Champigniol ali vojak po sili", marec 1988.

30 V: Scenarij za komedijo "Hitler v partizanih".

in Grega Kosi, sodeloval je še Jože Granduč – tehnično vodstvo.³¹

V soboto, 23. marca 1991 so v Ormožu predstavili komedijo v treh delih *Gospod Evstahij v težavah*. Komedija je delo avtorja Eugenea Labicha, za prevod v slovenščino pa sta poskrbela Ervin Fritz in Žarko Petan. S to komedijo so se 26. marca 1991 predstavili tudi na Ptuj v okviru Srečanja gledaliških skupin.³²

Kot igralci so sodelovali: Gregor Geč, Mladen Rižnar, Rudi Pevec, Marko Gašparič, Tomaž Zemljič, Anica Ratek, Fabijana Lah in Ines Šimunić. Pri predstavi so pomagali Ina Lah, kot šepetalka, Mladen Rižnar, ki je skrbel za sceno, in Tomaž Bolcar, ki je poskrbel za luč. Sodeloval je tudi Bojan Rajh z odpetimi pesmimi.³³

V sezoni 1994/95 je Gledališka skupina Holermus Ormož pripravila komedijo v treh dejanjih *Skapinove zvijače*, katere avtor je Jean Baptiste Poqelin Moliere. V predstavi so igrali naslednji igralci: Rudi Pevec, Zvonko Bešvir, Sebastjan Plavec, Leon Potočnik, Vesna Danilovič, Anita Kosec, Tomaž Raušl, Mladen Rižnar, Albina Černjavič in Aleš Kosec. Sodeloval je še Bojan Oberčkal kot oblikovalec scene, Edi Erhatic, Jožko Kralj in Maks Pintarič so izdelali sceno, Peter Lesjak je skrbel za masko in lasulje, Tomaž Bolcar za glasbo, gib in luči, Pavla Lah in Albina Černjavič sta bili šepetalki. Skupina si je ponovno izposodila obleke, tokrat v Gledališču Varaždin.³⁴

Gledališka skupina, ki je bila zelo dejavna, je že v naslednji sezoni, 1996/97, pripravila komedijo v treh dejanjih *Komaj do srednjih vej*, avtorja Petra Ustinova. Igrali so: Zvonko Bešvir, Vesna

Danilovič, Anita Kosec, Tomaž Raušl, Leon Potočnik, Viktorija Klemenčič, Mladen Rižnar, Rudi Pevec in Aleš Kosec. Pri predstavi so sodelovali še: Bojan Rajh s songi, Bojan Oberčkal je oblikoval sceno, Peter Lesjak je skrbel za masko in lasulje, Pavla Lah in Albina Černjavič sta bili šepetalki, Nikolija Ripak je oblikovala in izdelala obleke, Tomaž Bolcar, je skrbel za luč, ton, zvok in izbor glasbe.³⁵

V tem času je DPD Svoboda že počasi prenehalo delovati, vendar je bila gledališka sekcija še naprej aktivna. Gledališčniki so se na pobudo Milivoja Zemljiča zbrali 29. maja 1996 na občnem zboru gledališke sekcije, na katerem so osnovali samostojno društvo z imenom Gledališko-literarno društvo Ormož. V tem času so zraven oblikovanja samostojnega društva sprejeli še statut društva. Z ustanovitvijo društva so k sodelovanju želeli pritegniti še sodelavce, ki bi pomagali v zaodrju, pri sceni, kostumografiji, vodenju in organiziranju predstav ter pri tehničnih zadevah.³⁶

Takoj naslednje leto so pod imenom Gledališko-literarno društvo Ormož pripravili komedijo v treh dejanjih *Maček v žaklju*, Georges Feydeauja. Premiera je bila 7. marca 1997. Igrali so Zvonko Bešvir, Rudi Pevec, Bojan Rajh, Leon Potočnik, Aleš Kosec, Vesna Danilovič, Anita Kosec, Martina Lesjak in Nives Imerovič. Pomagala je tudi tehnična ekipa, ki so jo sestavljali: Benjamin Ivančič, ki je pripravil osnutek scene in plakatov, Bohomil Ripak, ki je izoblikoval sceno, Nikolija Ripak, ki je izdelala kostume, Peter Lesjak je skrbel za pričeske, Judita Fürst-Krmpotić je skrbel za šminko, Pavla Lah in Barbara Žličar sta bili šepetalki, Boris Notersberg je skrbel za tehniko.³⁷

Gledališko-literarno društvo Ormož je v sezoni 1998/99 pripravilo volilno komedijo *Toneta*

31 V: Slikovno gradivo.

32 Kulturni križem krašem, Tednik, letnik 44, številka 12, 21. 3. 1991.

33 V: Gledališki list komedije "Gospod Evstahij v težavah", marec 1991.

34 V: Gledališki list komedije "Skapinove zvijače", sezona 1994/95.

35 V: Gledališki list komedije "Komaj do srednjih vej", sezona 1996/97.

36 Viki Klemenčič: Ustanovljeno gledališko društvo, Tednik, letnik 49, številka 32, 8. 8. 1996; v: Gledališki list komedije "Maček v žaklju", sezona 1996/97.

37 V: Gledališki list komedije "Maček v žaklju", sezona 1996/97.

Partljiča v dveh delih Politika, bolezen moja. Premiera je bila 20. novembra 1998 v Domu kulture Ormož. Igralci so bili: Zvonko Bešvir, Vesna Danilovič, Nives Imerovič, Danijela Čurin, Ana Ratek, Mladen Rižnar, Anita Kosec, Bojana Janežič, Milica Šavora, Marta Babič, Rudi Pevec, Boris Dornik in Uroš Krstič. Tehnično ekipo so sestavljali: Bojana Janežič, ki je bila šepetalka, Boris Notersberg je skrbel za tehniko, Bohumil Ripak je pripravil sceno, Nikolija Ripak je izdelala kostume, Peter Lesjak je skrbel za pričeske, za masko pa je poskrbela Judita Fürst.³⁸

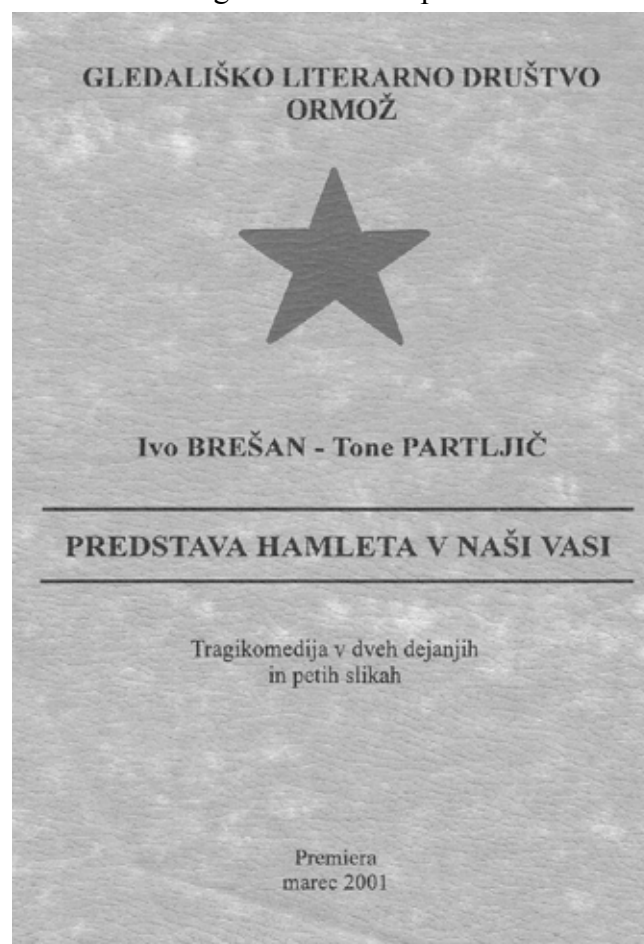
Člani dramskega društva so neumorno delali naprej in v letu 1998 pripravili sodobno burko v treh delih Strogo zaupno, avtorja Marca Comolettija. Premiera te predstave je bila 18. aprila v Središču ob Dravi.

Igralci so bili: Janko Klanjčar, Zvonko Bešvir, Uroš Krstič, Viktorija Klemenčič – Ivanuša, Mladen Rižnar, Boris Dornik, Leon Potočnik, Rudi Pevec in Dejan Hanžekovič. Kot tehnično osebje so pomagali Bojan Oberčkal, ki je skiciral sceno, Bohumil Ripak, ki je sceno izdelal, Nikolija Ripak je izdelala kostume, Judita Fürst je skrbela za šminko, Peter Lesjak je uredil pričeske. Sodelovali so še Bojana Janežič kot šepetalka, Boris Notersberg je skrbel za luč, Angelca Rajh je bila inspicient.³⁹

Naslednjo predstavo so pripravili leta 2001, premiera je bila v marcu. Tokrat so si izbrali tragikomedijo v dveh dejanjih in petih slikah Predstava Hamleta v naši vasi; avtorja tega dela sta Ivo Brešan in Tone Partljič.

V tej predstavi so nastopali Zvonko Bešvir, Janko Klanjčar, Tatjana Petek, Edi Mertük, Andrej Cupar, Marta Babič, Rudi Pevec, Mladen Rižnar, Leon Potočnik, Bojana Janežič, Franc Štrman, Mirko Zlatnik, Boris Dornik. Tehnično delo sta opravila

Boris Notersberg in Bohumil Ripak.⁴⁰

Gledališki list za tragikomedijo Predstava Hamleta v naši vasi.

Naslednja igra, ki so jo igrali v sezoni 2002/2003, je bila komedija Vinka Mödendorferja Štirje letni časi.

Kot igralci so nastopili: Ana Ratek, Zvonko Bešvir, Danijela Čurin, Srdjan Milovanović, Uroš Krstič, Boris Dornik, Mladen Rižnar in Janko Klanjčar. Sodelovali sta še Bojana Janežič kot šepetalka in Angelca Rajh kot inspicientka.⁴¹

Že v naslednji sezoni so za silvestrovo 2003. premierno uprizorili igro Niti tat ne more pošteno krasti, katere avtor je Dario Fo.

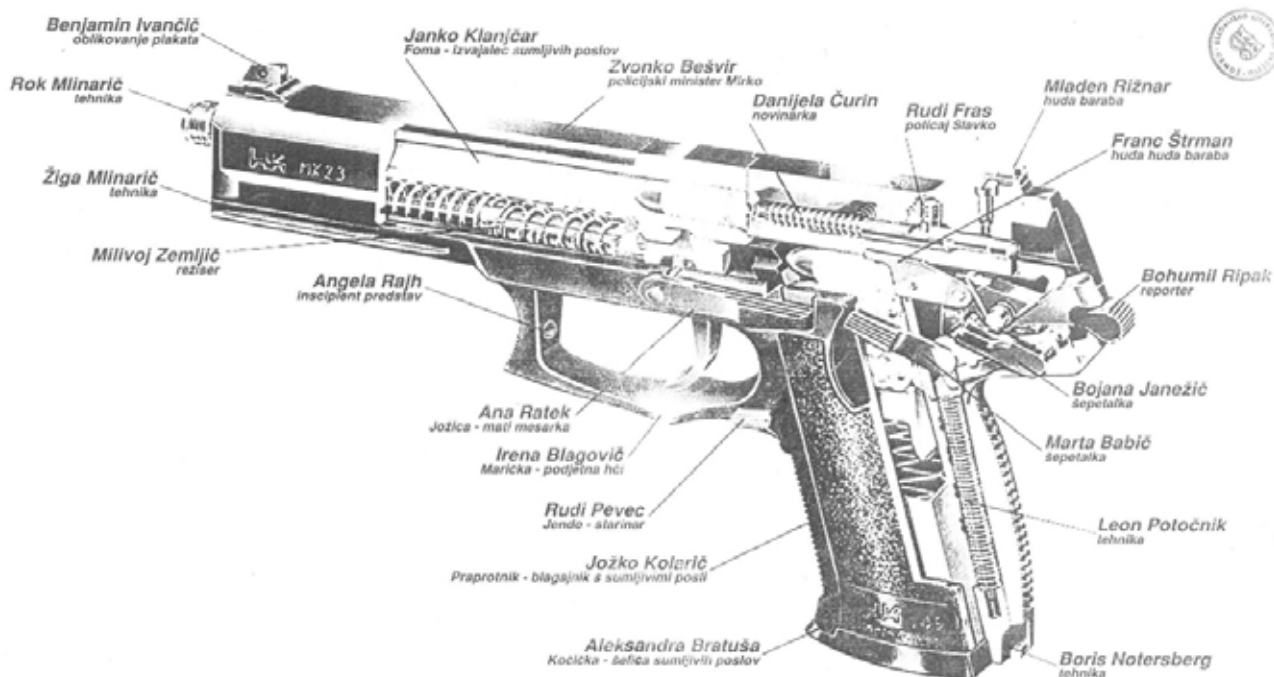
V igri so nastopili: Karolina Putarek, Irena Blagovič, Aleksandra Bratuša, Janko Klanjčar, Zvonko Bešvir, Mladen Rižnar, Rudi Pevec. Pri predstavi so pomagali Bojana Janežič kot

38 V: Gledališki list komedije "Politika, bolezen moja", sezona 1998/99.

39 V: Gledališki list burke "Strogo zaupno", 18. april 1998.

40 V: Gledališki list tragikomedije "Predstava Hamleta v naši vasi", marec 2001.

41 V: Gledališki list komedije "Štirje letni časi", sezona 2002/2003.

Na kmetih

Vinko Mödendorfer

Komedija se konča s strojanjem.

Gledališko literarno društvo Ormož

Kraj dogodka:

Datum:

Ob

uri

Cena karte:

SIT

Gledališki list za komedijo Na kmetih.

šepetalka, Bohomil Ripak kot likovni oblikovalec, Nikolija Ripak kot kostumografinja, Angelca Rajh kot inspicientka, Leon Potočnik kot tonski mojster, Žiga in Rok Mlinarič sta bila lučkarja, Jože Kralj pa je opravil mizarska dela.⁴²

Naslednjo sezono so 21. in 23. januarja 2005 pripravili komedijo Na kmetih, katere avtor je Vinko Mödendorfer. To igro so želeli na oder postaviti že na silvestrovo 2004., vendar pa so zaradi raznih težav, kot so odpovedi vlog igralcev, bolezni, trgatev in drugih jesenskih opravil, premiero morali prestaviti na kasnejši čas.

Tokrat so pri igri sodelovali: Aleksandra Bratuša, Joško Kolarič, Rudi Pevec, Irena Blagovič, Ana Ratek, Janko Klanjčar, Zvonko Bešvir, Danijela Čurin, Rudi Fras in Mladen Rižnar. Pri igri so bili nepogrešljivi še: Angela Rajh kot inspicientka, Bojana Janežič in Marta Babič kot šepetalki, Leon Potočnik, Boris Notersberg, Rok Mlinarič in Žiga

Mlinarič so skrbeli za tehniko, Benjamin Ivančič pa je oblikoval plakat.⁴³

Gledališko-literarno društvo je ostalo še naprej dejavno in je 10. februarja 2006 v Domu kulture Ormož premierno predstavilo povolilno komedijo Toneta Partljiča Gospa poslančeva.

V igri so nastopili: Irena Blagovič, Tjaša Jurinec, Zvonko Bešvir, Milivoj Zemljič, Joško Kolarič, Aleksandra Bratuša, Jure Mertük, Janko Klanjčar, Franček Štrman, Bohomil Ripak in Mladen Rižnar. Sodelovali so še Angelca Rajh kot inspicientka, Ivo Žnidarič kot scenograf, Marta Babič kot šepetalka in Ivan Švajgl, Leon Potočnik, Boris Notersberg, Žiga in Rok Mlinarič kot tehniki.⁴⁴ Igra je požela velik uspeh, saj je kar dvakrat privabila nabito polno dvorano obiskovalcev.⁴⁵

42 V: Gledališki list komedije "Niti tat ne more pošteno krasti", sezona 2003/2004.

43 V: Gledališki list komedije "Na kmetih", sezona 2004/2005.

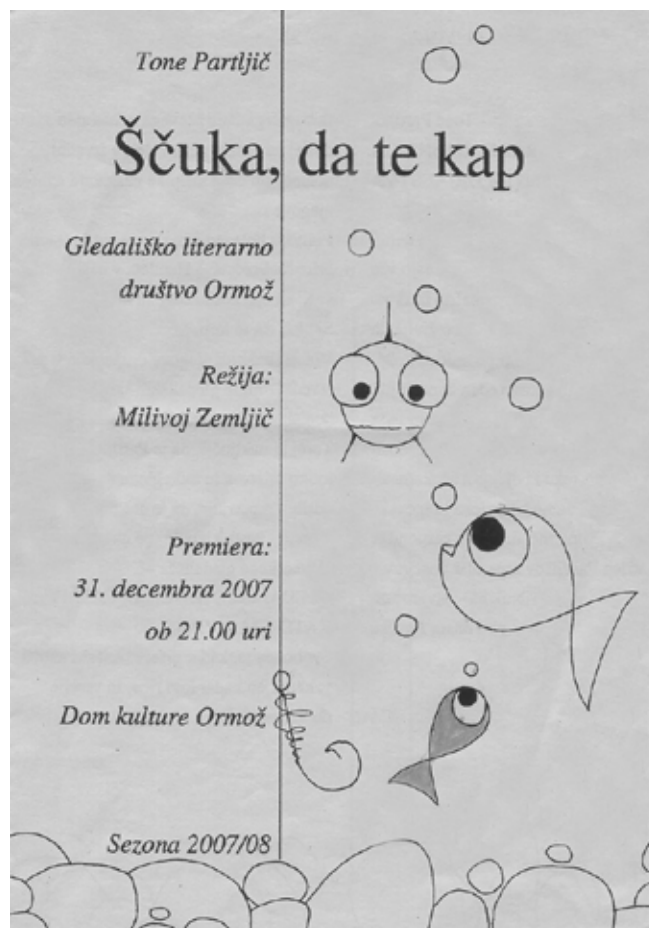
44 V: Gledališki list komedije "Gospa poslančeva", 10. 02. 2006.

45 Viki Klemenčič Ivanuša: Gospa poslančeva, letnik 59,

Za ženski praznik so 9. marca 2007 pripravili premiero komedije Čenče, avtorice Anice Močivnik. V tem letu se je društvu pridružilo nekaj novih igralcev, igrali pa so naslednji: Irena Blagovič, Anja Lukner, Sandra Kolarič, Breda Meško, Katja Goričanec, Danijela Čurin, Jure Mertük, Tjaša Jurinec, Tatjana Petek, Zvonko Bešvir, Jožko Kolarič, Saška Bratuša in Marta Babič. Zraven te igre pa si je režiser zamislil še prolog, ki sta ga pripravila Janko Klanjčar in Jožko Kolarič.⁴⁶ Pri igri so sodelovali še Angelca Rajh kot inspicientka, Ivo Švajgl kot mojster tona in glasbe, Boris Notersberg kot mojster luči, Marta Babič in Aleksandra Bratuša sta bili šepetalki, Darko Špacapan in Igor Kaučič sta pripravila in izdelala sceno, Janja Rudolf pa je sceno pobarvala.⁴⁷

V sezoni 2007/08 so na oder postavili komedijo Ščuka, da te kap, avtorja Toneta Partljiča. Premiero so imeli 31. decembra 2007 v Domu kulture Ormož. Nastopili so: Jožko Kolarič, Anica Ratek, Jana Ploh, Simon Zore, Tatjana Petek, Irena Blagovič, Sandra Kolarič, Zvonko Bešvir, Anja Lukner, Breda Meško in Janko Klanjčar. Pri izvedbi igre so sodelovali še Ivo Švajgl, ki je skrbel za glasbeno kuliso, Nina Mertik, ki je oblikovala plakat in gledališki list ter pomagala pri sceni in kostumografiji, Igor Kaučič in Boris Notersberg sta bila tehnika, Marta Babič in Bojana Janežič sta bili šepetalki, Angelca Rajh je bila inspicientka, Ivo Rajh pa tajnik predstave.⁴⁸

Zadnja predstava, ki so jo do sedaj pripravili člani Gledališko-literarnega društva Ormož, je bila renesančna komedija v štirih delih Tripče de Utolče, avtorja Marina Držića. Premiera le-te je bila 25. februarja 2011 v Domu kulture.

Gledališki list za komedijo Ščuka, da te kap.

Tokrat so v igri sodelovali: Jožko Kolarič, Tjaša Jurinec, Irena Blagovič, Mladen Rižnar, Janko Klanjčar, Tatjana Petek, Jure Mertük, Danijela Čurin, Rajko Kosič, Bohomil Ripak, Mirko Zlatnik in Marta Babič. Pri izvedbi predstave so sodelovali Ivo Švajgl kot mojster glasbe, Igor Kaučič kot mojster scene in luči, Angelca Rajh kot inspicientka, Bojana Janežič in Marta Babič kot šepetalki, Nikolija Ripak kot kostumografinja, Mirko Zlatnik je pobarval sceno, Ivo Rajh kot tajnik predstave in Nina Mertik, ki je oblikovala gledališki list.⁴⁹

številka 14, 21. februar 2006, str. 6.

46 Viki Klemenčič Ivanuša: Čenče ob dnevu žena, Tednik, letnik 60, številka 25, 30. marec 2007, str. 13.

47 V: Gledališki list komedije "Čenče", sezona 2006/07.

48 V: Gledališki list komedije "Ščuka, da te kap", sezona 2007/08.

49 V: Gledališki list komedije "Tripče de Utolče", sezona 2010/11.

Dramska dejavnost v Ormožu živi že dobrega pol stoletja, v tem času pa so nekdanji in sedanji člani ormoške dramske skupine pripravili več kot 30 predstav. Z nekaterimi predstavami so gostovali tudi po drugih krajih. Zraven tega pa je na ormoškem območju (bilo) dejavnih še veliko drugih dramskih skupin, ki so se prav tako trudili in se še trudijo za živo odrsko besedo.

Ključne besede

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« Ormož, dramska skupina, predstave, Gledališko-literarno društvo Ormož.

Ustni vir

- Pogovor z gospodom Milivojem Zemljičem, avgust 2011.

Pisni viri

- Arhiv Gledališko-literarnega društva Ormož.
- Domoznanski oddelek Knjižnice Ivana Potrča Ptuj.
- Viki Klemenčič: Ustanovljeno gledališko društvo, Tednik, letnik 49, številka 32, 8. 8. 1996.
- Viki Klemenčič Ivanuša: Gospa poslančeva, letnik 59, številka 14, 21. februar 2006, str. 6.
- Viki Klemenčič Ivanuša: Čenče ob dnevu žena, Tednik, letnik 60, številka 25, 30. marec 2007, str. 13.
- Kulturni križem kražem, Tednik, letnik 44, številka 12, 21. 3. 1991.
- Zgodovinski arhiv Ptuj.

Literatura

- Zdenka Kresnik: V slogi je moč, Utrinki iz delovanja društev v Ormožu po drugi svetovni vojni do leta 1970, Pokrajinski muzej Ptuj, februar 2005.

Povzetek

Dramska dejavnost ima v Ormožu že dolgo tradicijo. Začela se je takoj po drugi svetovni vojni in živi še danes. Najdejavnejša oseba in tudi gonilna sila dramske dejavnosti je Milivoj Zemljič, sprva igralec, kasneje pa režiser mnogih predstav. Dramska skupina je večinoma pripravljala komedije, ob katerih se je občinstvo lahko nasmejalo. Dramska skupina je bila najprej del Delavsko-prosvetnega društva »Svoboda« Ormož, kasneje pa je začela samostojno pot kot Gledališko-literarno društvo Ormož. V prispevku je najprej na kratko orisano delovanje društva »Svoboda«, nato pa je podrobneje opisano delo dramske sekcije vse do današnjih dni.